

«ԵՄ-Ն ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱԿԱՅՐԻ ՀԱՄԱՐ. ԿԱՆԱԶ ՀԱՄԱՅՆՔ՝ ԴԻՄԱԿԱՅՈՒՆ ԱՊԱԳԱ»

ԹԵՄԱ 8

ԷԼԵԿՏՐՈՆԱՅԻՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄ

OPTIMIZE

2023

ՀՀ ՏԱՐԱԾՔԱՅԻՆ
ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ԵՎ
ԵՆԹԱԿԱՌՈՒՅՎԱԾՔՆԵՐԻ
ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

- Գլուխ 1 «Կանաչ քաղաք»՝ հայեցակարգ և չափորոշիչներ
- Գլուխ 2 Տեղեկատվության կառավարում
- Գլուխ 3 Տեղեկատվության անվտանգություն
- Գլուխ 4 Էլ.Կառավարման գործիքներ

OPTIMIZE

ԳԼՈՒԽ 1 - «ԿԱՆԱԶ ՔԱՂԱՔ»՝ ՀԱՅԵՑԱԿԱՐԳ ԵՎ ԶԱՓՈՐՈՇԻՉՆԵՐ

Կանաչ քաղաքը «բնության հետ հավասարակշռության մեջ քաղաք է», որտեղ բնության բոլոր բաղադրիչները՝ կենդանի օրգանիզմներից մինչև նրանց բնակավայրերը, քաղաքային կարևոր բաղադրիչներ են և կանաչ ենթակառուցվածքի մաս:

Կանաչ քաղաքում բնության բոլոր բաղադրիչները հարգվում, պահպանվում և տարածվում են ի շահ քաղաքի բնակիչների:

Քաղաքային բնությունը դիտվում է որպես ծառայությունների իդեալական մատակարար և քաղաքի զարգացման հիմնական հայեցակարգ:

ԳԼՈՒԽ 1 - «ԿԱՆԱԶ ՔԱՂԱՔ»՝ ՀԱՅԵՑԱԿԱՐԳ ԵՎ ՉԱՓՈՐՈՇԻՉՆԵՐ

Գրեթե բոլոր տեսակի քաղաքային տարածքները հյուրընկալում են **քաղաքային բնությանը՝ պատահական** («վայրի») կամ **մարդկային որոշումներով հայտնված** (օրինակ՝ ծառեր, տնկարկներ):

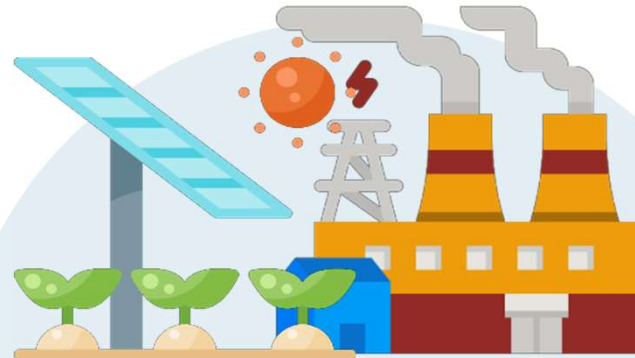
Այս տարածքները կամ ակտիվորեն **օգտագործվում են** (օրինակ՝ մարզագետիկներ, արոտավայրեր, զբոսայգիներ, այգիներ, քաղաքային անտառներ և այլն), կամ **լքված են ու չեն շահագործվում** (օրինակ՝ թափոններով հարուստ հողեր, ջրաճահճ տարածքներ և անտառներ):

Քաղաքային կանաչ ենթակառուցվածքը քաղաքային բոլոր բնական տարրերից բաղկացած ցանց է: Քաղաքային կանաչ ենթակառուցվածքի հայեցակարգն այսպիսով օրինակելի է քաղաքային բնության **ռազմավարական և ինտեգրված պլանավորման, պաշտպանության, զարգացման և կառավարման** համար: Սա պահանջում է համաքաղաքային, թաղամասի վրա հիմնված և օբյեկտի վրա հիմնված տարածական հասկացություններ:

ԳԼՈՒԽ 1 - «ԿԱՆԱԶ ՔԱՂԱՔ»՝ ՀԱՅԵՑԱԿԱՐԳ ԵՎ ԶԱՓՈՐՈՇԻՉՆԵՐ

Կանաչ քաղաքը քաղաքային անկլավ է, որի **նախագծումը**, **կառուցումը** և **շահագործումը** առաջնահերթությունն է տալիս բնության պահպանմանը քաղաքի բնակիչների տնտեսական, սոցիալական և ֆիզիկական առողջության և բարեկեցության հետ մեկտեղ:

ՏՆՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆ

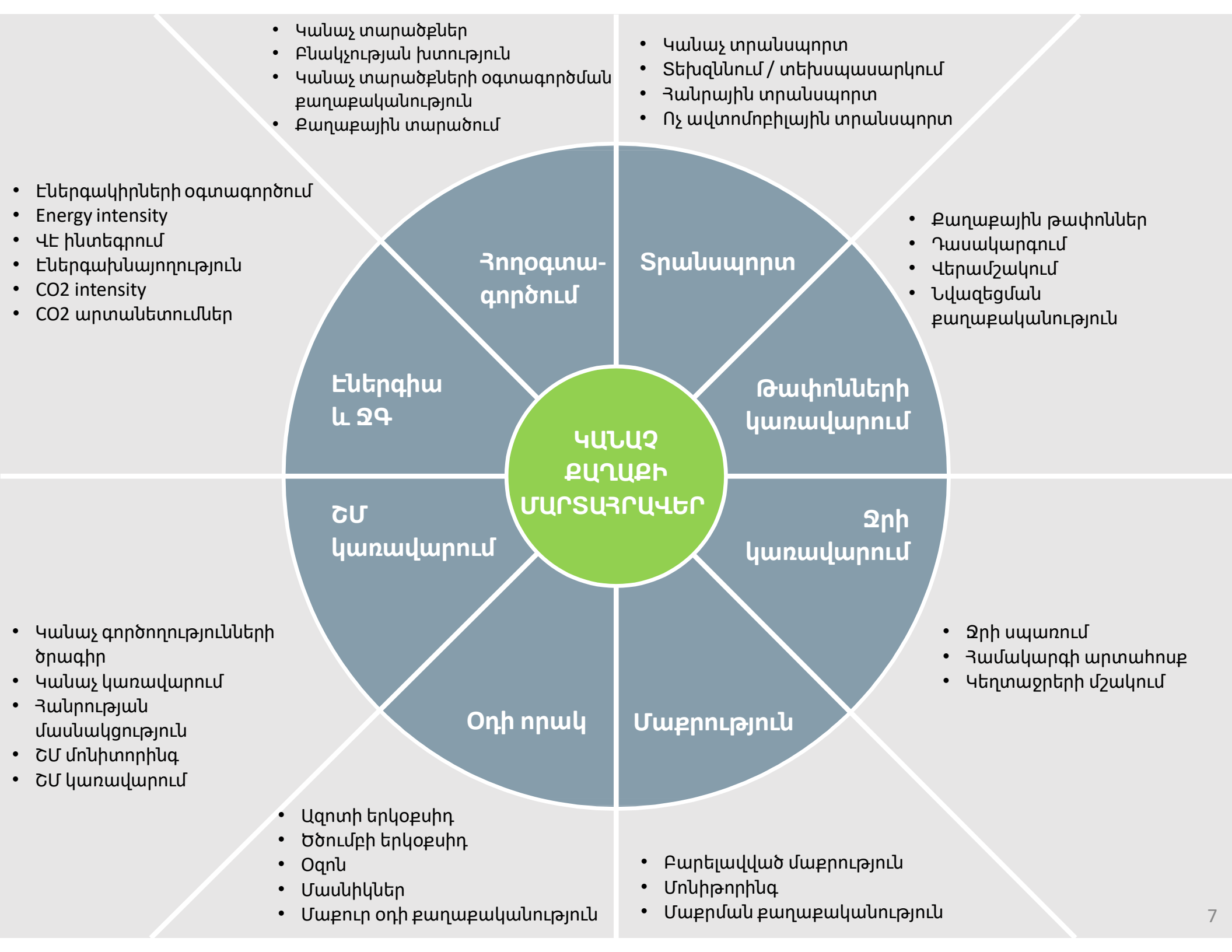

ԿԱՆԱԶ ԵՆԹԱԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔ

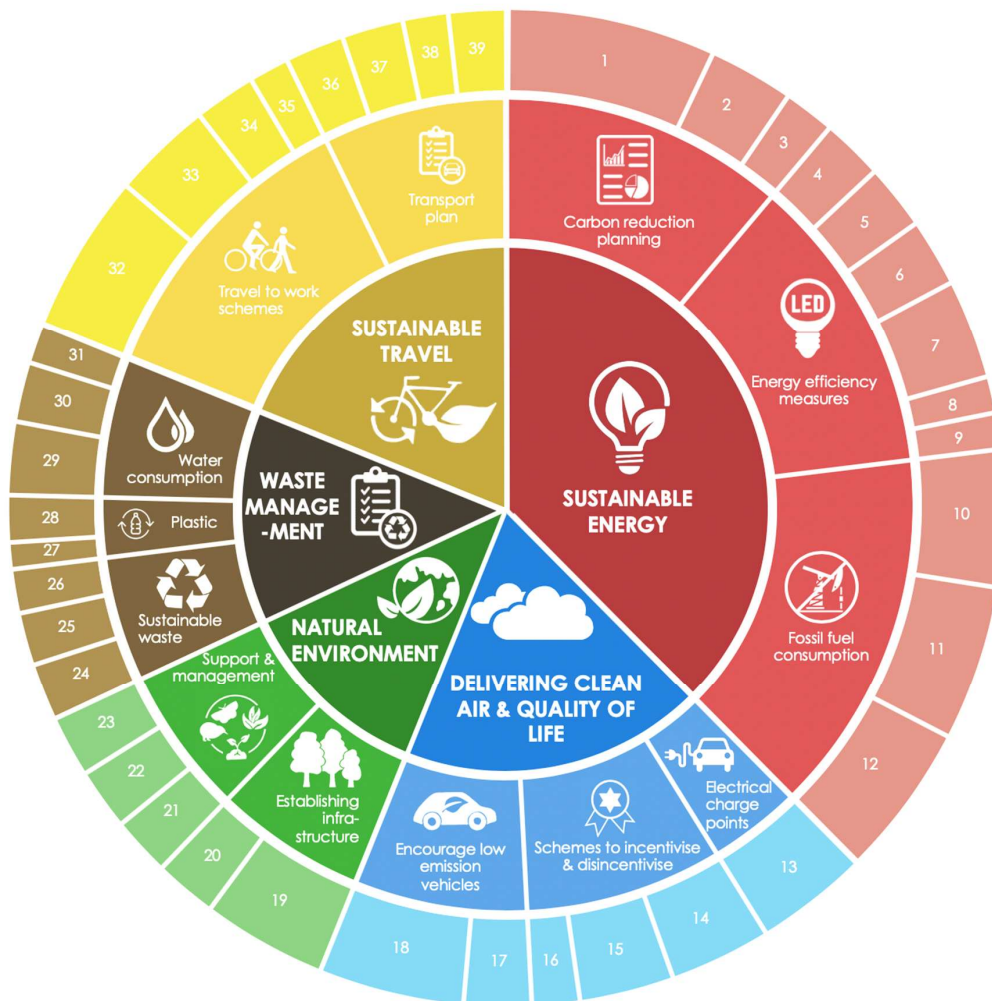

ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱԿԱՅՐ

ԿՅԱՆՔԻ ՈՐԱԿ

ԳԼՈՒԽ 1 - «ԿԱՆԱԶ ՔԱՂԱՔ»՝ ԿԱՏԱՐՈՂԱԿԱՆԻ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄՈԴԵԼ

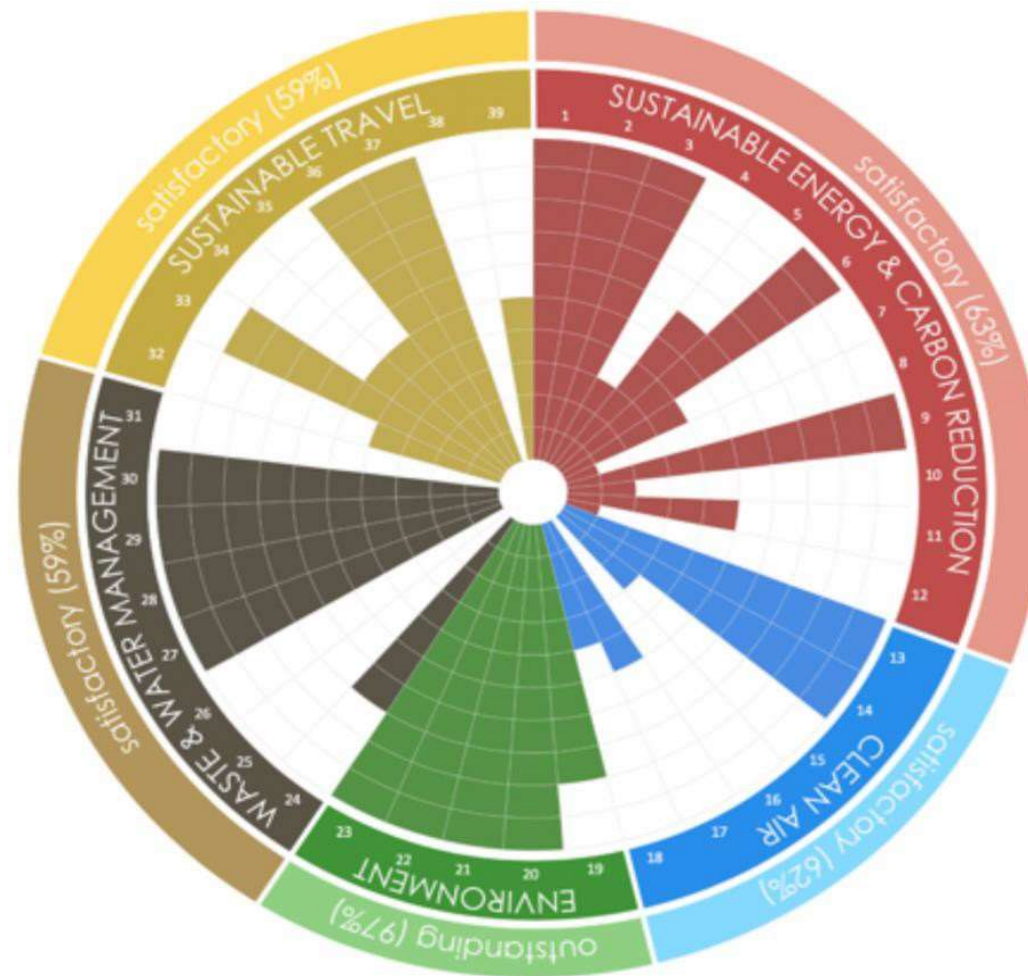

SUSTAINABLE TRAVEL		1. CMP 2. Delivery team 3. Publishing strategy 4. Low carbon heating 5. LED lighting 6. Heat & ventilation 7. Building fabric 8. Insulation of building portfolio 9. Natural lighting 10. Energy provision from renewables 11. PV 12. Carbon emissions from energy consumption
DELIVERING CLEAN AIR		13. Ratio of electrical vehicles(EV) charge points 14. Incentivised EV charging & parking 15. Disincentivizing schemes 16. Eco-safe driver training 17. Ultra-low emission concentration (commuting fleet) 18. Ultra-low emission concentration (goods & services fleet)
NATURAL ENVIRONMENT		19. Tree planting policy 20. Green wall/roof projects 21. Connectivity with green corridor 22. Creation of biodiverse external environments 23. Green infrastructure management
WASTE MANAGEMENT		24. Waste segregation 25. Waste stream auditing 26. Waste management training 27. Elimination of single-use plastic 28. Plastic alternative procurement strategy 29. Deployment of water-saving devices 30. Water consumption and leakage monitoring 31. Water efficiency training
SUSTAINABLE TRAVEL		32. Ratio of employees walking & cycling 33. Ratio of employees using public transport 34. Low emission transport infrastructure 35. Lift sharing scheme 36. Travel plan 37. Method of transportation for business trips 38. Flight avoidance strategy 39. Journey optimisation

Ձևաթուղթ 1 - «ԿԱՆԱԶ ՔԱՐԱՐԲ» ԿԱՏԱՐԱԿԱՆԻ ԳՆԱՀԱՏԱՆԱԾ ՑՈՒՑԱՆԻՇՆԵՐ

Criteria	Wgt	Action plan	Wgt	Indicator	Final Score	Max	Measurement	Part Score	Max
Sustainable Energy and Carbon Reduction	35%	Carbon Reduction Planning & Delivery	32%	Carbon management plan & sustainable officer(s)		8	Carbon management plan		5
							Delivery team		2
							Publishing/engagement strategy		1
		Energy efficiency measures	34%	Building measures to reduce energy consumption		11	Low carbon heating system		2
							LED lighting		2
							Heat and ventilation systems		2
							Building fabric		3
							Insulation of building portfolio		1
							Natural lighting		1
		Reduction in fossil fuel consumption	34%	Renewable energy		10	PV on/in buildings		5
							Energy provision from renewables		5
				Carbon emissions		5	Carbon emissions from energy consumption		5
Delivering Clean Air and Improving Quality of Life	21%	Supporting low and zero emission vehicles	100%	Electrical charge points		2	Ratio of electrical vehicle (EV) charge points		2
				Schemes to incentivise & disincentivise		4.5	Incentivised EV charging and parking		2
							Disincentivizing schemes		2
				Encourage low emission vehicles		5	Eco-safe driver training		0.5
							Ultra-low emission concentration (commuting fleet)		1
							Ultra-low emission concentration (goods & services fleet)		4
Natural Environment	12%	Enhancing biodiversity	100%	Support & management of green infrastructure		3	Quality of biodiverse external environments		2
				Establishing green infrastructure		3	Green infrastructure management		1
							Tree planting policies		1
							Green wall/roof projects		1
							Connectivity with green corridor		1
Resources, Waste and Water Management	12%	Adoption of sustainable waste models	42%	Waste policies		8	Waste segregation		3
		Plastic management & procurement	16%	Procurement policies		4	Waste stream auditing & reporting		3
							Waste management training		2
		Water consumption controls	42%	Monitoring water consumption		6	Elimination of single-use plastic		1
							Sustainable procurement strategy		3
							Deployment of water-saving measures		2
							Water consumption and leakage monitoring		3
Sustainable Travel	19%	Enhance adoption of active and public modes of travel	61%	Sustainable travel to work schemes		11	Water efficiency training		1
							Ratio of employees walking, cycling & working from home		5
							Ratio of employees using public transport		3
							Low emission transport infrastructure		2
		Supporting smart travel	39%	Sustainable business-use transportation planning & delivery		7	Lift sharing scheme		1
							Travel plan		2
							Method of transport for business trips		2
							Flight offsetting/avoidance strategy		1
							Journey optimisation for ingoings and outgoings		2

ԳԼՈՒԽ 1 - «ԿԱՆԱԶ ՔԱՂԱՔ»՝ ԿԱՏԱՐՈՂԱԿԱՆԻ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՍԱՆԴՂԱԿ

ԳԼՈՒԽ 1 - «ԿԱՆԱԶ ՔԱՂԱՔ»՝ ՀԱՅԵՑԱԿԱՐԳ ԵՎ ԶԱՓՈՐՈՇԻՉՆԵՐ

Ելակետային տվյալների հավաքագրումը,
վավերականացումն ու կատարողականի
չափորոշիչների վերլուծումն ու գնահատումն
ենթադրում են աշխատանք մեծաքանակ
տվյալների (big data) հետ:

ԳԼՈՒԽ 2 - ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄ

Տվյալ Vs. տեղեկատվություն

- Տվյալները փաստերի **հավաքածու** են, իսկ տեղեկատվությունը նույն այդ փաստերն են որոշակի **համատեքստում**:
- Տվյալները **հում** են և **չկազմակերպված**, իսկ տեղեկատվությունը **կազմակերպված** է:
- Տվյալները «**անհատական**» են և երբեմն միմյանց հետ կապ չունեն: Տեղեկատվությունը քարտեզագրում է այդ տվյալները՝ մեծ պատկերացում կազմելու համար, թե ինչպես են դրանք համապատասխանում միմյանց:
- Տվյալներն **ինքնին անիմաստ** են: Երբ այն վերլուծվում և մեկնաբանվում է, այն դառնում է իմաստալից տեղեկատվություն:
- Տվյալները կախված չեն տեղեկատվությունից. այնուամենայնիվ, տեղեկատվությունը կախված է տվյալներից:
- Տվյալները սովորաբար գալիս են գրաֆիկների, թվերի կամ վիճակագրության տեսքով: Տեղեկատվությունը սովորաբար ներկայացվում է բառերի, մտքերի և գաղափարների միջոցով:
- Տվյալները բավարար չեն որոշումներ կայացնելու համար, բայց դուք կարող եք որոշումներ կայացնել տեղեկատվության հիման վրա:

ԳԼՈՒԽ 2 - ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄ

ՏՎՅԱԼ

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.

ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.

ԳԼՈՒԽ 2 - ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄ

Տեղեկատվության կառավարման կարեվորությունը

Տվյալներն ավելի ու ավելի են դիտվում որպես բիզնեսի համար արժեքավոր ակտիվ: Կազմակերպություններն օգտագործում են տվյալներ կարևոր **որոշումներ կայացնելու**, գոյություն ունեցող ծառայությունները **բարելավելու** կամ նույնիսկ նոր ապրանքների կամ ծառայությունների ստեղծմանը համար: Տվյալներն ամենուր են:

Տեղեկատվության կառավարումը տվյալների վրա հիմնված բիզնեսի կենսական ասպեկտն է, որը թույլ է տալիս նրանց ավելի լավ որոշումներ կայացնել և հասնել նպատակներին:

Տեղեկատվության կառավարման նպատակը հասկանալը կարող է օգնել ձեր բիզնեսին բարելավել տեղեկատվության **օգտագործումը**, **պաշտպանությունը** և **պահպանումը**` ավելի արդյունավետ գործելու համար:

Սահմանում. Տեղեկատվության կառավարումը փաստաթղթերի, պատկերների, գծագրերի և տեղեկատվության այլ աղբյուրների հավաքագրում, պահպանում, տարածում, արխիվացում և ոչնչացումն է:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅԱՆ ՈԱԶՄԱՎԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

ԴԻՄԱԿԱՅՈՒՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆ
ՓՈԹՈՆՎՈԳ ԱՇԽԱՐՀՈՒՄ

Հունիս 2020

Համարը ՆԿ-97-Ն
Տիպը Կարգադրություն
Սկզբնաղբյուրը ՀՀՊՏ 2009.07.15/35(701) Հոդ.820
Ընդունող մարմինը ՀՀ Նախագահ
Ստորագրող մարմինը ՀՀ Նախագահ
Վավերացնող մարմինը
Ուժի մեջ մտնելու ամսաթիվը 25.07.2009

Տեսակը Հիմնական
Կարգավիճակը Չի գործում
Ընդունման վայրը Երևան
Ընդունման ամսաթիվը 26.06.2009
Ստորագրման ամսաթիվը 26.06.2009
Վավերացման ամսաթիվը
Ուժը կորցնելու ամսաթիվը 11.11.2017

Բ Փոփոխողներ և ինկորպորացիաներ

Ենթարկվել է փոփոխության հետևյալ
փաստաթղթերի կողմից՝
Նխգի.23.10.2017.ՆԿ-145-Ն

Յուրաքանչյուր փոփոխությանը
համապատասխանող ինկորպորացիան՝
Նխգի.26.06.2009.ՆԿ-97-Ն

ՀՀ ՆԱԽԱԳԱՀԻ ԿԱՐԳԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆԸ ՀՀ ՏԵՂԵԿԱՏՎԱԿԱՆ ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅԱՆ ՀԱՅԵՑԱԿԱՐԳԸ ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ
ՄԱՍԻՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱԳԱՀԻ

Կ Ա Ր Գ Ա Դ Ր ՈՒ Թ Յ ՈՒ Ն Ը

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՏԵՂԵԿԱՏՎԱԿԱՆ ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅԱՆ ՀԱՅԵՑԱԿԱՐԳԸ ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ
ՄԱՍԻՆ

Ղեկավարվելով Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրության 56-րդ հոդվածով և հիմք ընդունելով
Ազգային անվտանգության խորհրդի 2009 թվականի ապրիլի 25-ի առաջարկությունը՝ **որոշում եմ.**

1. Հաստատել Հայաստանի Հանրապետության տեղեկատվական անվտանգության հայեցակարգը՝ համաձայն
հավելվածի:

2. Հայաստանի Հանրապետության կառավարությանը՝ ապահովել Հայաստանի Հանրապետության
տեղեկատվական անվտանգության հայեցակարգով նախատեսված ծրագրերի մշակումը և հաստատումը:

3. Ազգային անվտանգության խորհրդի աշխատակազմին՝ հետևել Հայաստանի Հանրապետության
տեղեկատվական անվտանգության հայեցակարգի դրույթներով նախատեսված ծրագրերի իրականացմանը:

Հայաստանի Հանրապետության
Նախագահ

Ս. Սարգսյան

2009 թ. հունիսի 26

<https://www.arlis.am/documentview.aspx?docID=52559>

7. ԴԴ ԲԱՂԱՔԱՅԻՆԵՐԻ ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԲԱՐԵԿԵՑՈՒԹՅԱՆ, ԵՐԿՐԻ ԿԱՅՈՒՆ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ԱՂԱՅՈՎՈՒՄԸ	28
Դիմակայուն հասարակական անվտանգության համակարգի զարգացում	29
Բաց և անվտանգ տեղեկատվական և կիբեռտիրույթների ապահովում	30
Մրցունակ տնտեսության զարգացում և պարենային անվտանգության ապահովում	32
Ինքնաբավ և կայուն էներգետիկ համակարգի կայացում	33
Հանրային բարեկեցության և ժողովրդագրական իրավիճակի բարելավում	35
Մտավոր ներուժի ներգրավում բարձր տեխնոլոգիական և ռազմական արդյունաբերության ոլորտներ	35
Հանրային աողջության և կենսանվտանգության բարելավում	37
Ծրջակա միջավայրի վերականգնում, պահպանություն և բարելավում	38

ԳԼՈՒԽ 2 - ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄ

Տեղեկատվության կառավարման
n՞ր համակարգերն են օգտագործում:

ԳԼՈՒԽ 2 - ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄ

Տեղեկատվության կառավարման ծրագրեր

- Document Management (DM)
- Records Management (RM)
- Web Content Management (CM)
- Digital Asset Management (DAM)
- Learning Management Systems (LM)
- Intranet Platforms
- Enterprise Search
- Customer Relationship Management (CRM)
- Enterprise resource planning (ERP)

Office 365

SharePoint

1C: Enterprise

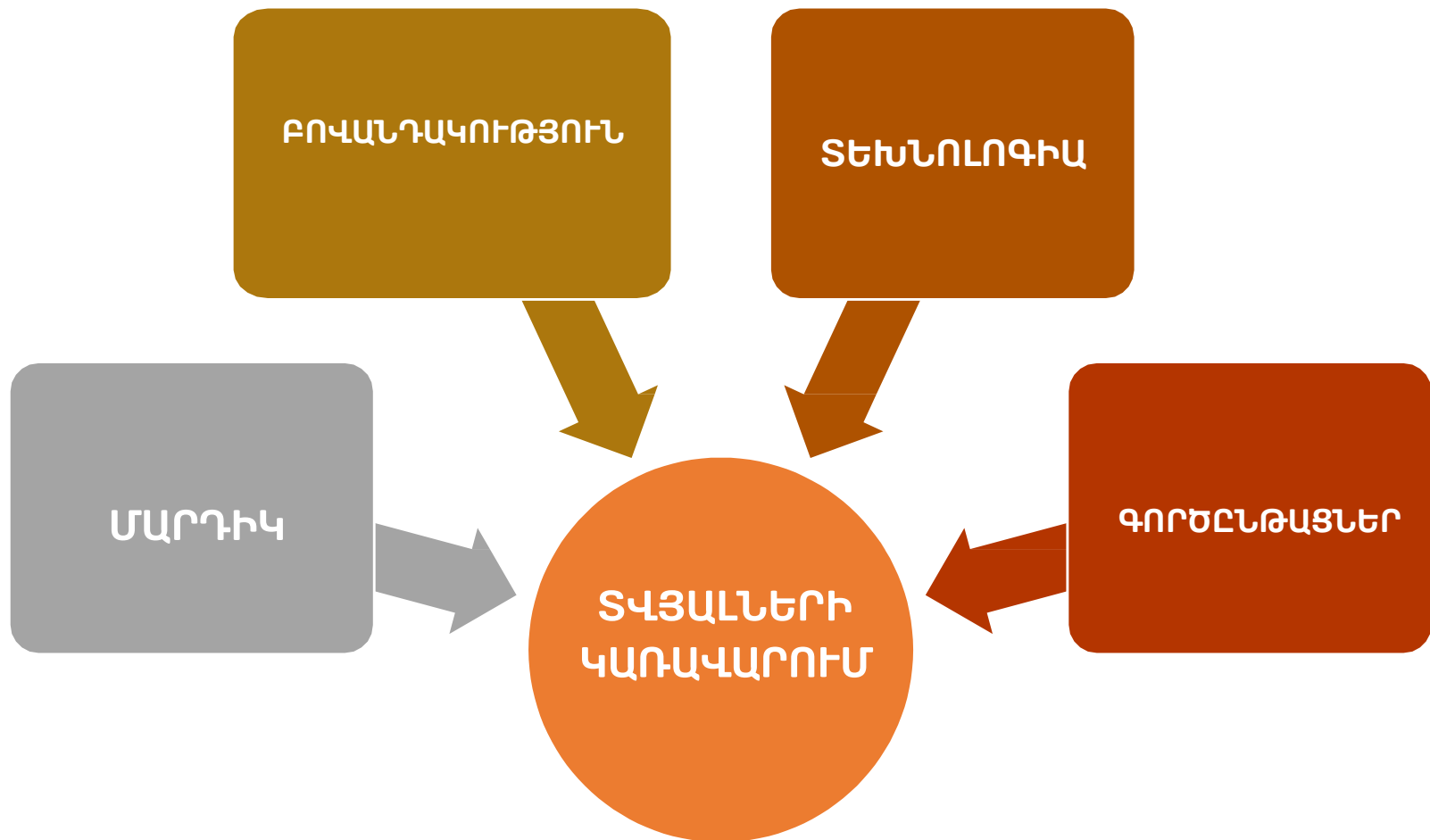
ArmSoft

SAP

GIS Mapping

ԳԼՈՒԽ 2 - ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄ

Տեղեկատվության կառավարման բաղադրիչները

ԳԼՈՒԽ 2 - ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄ

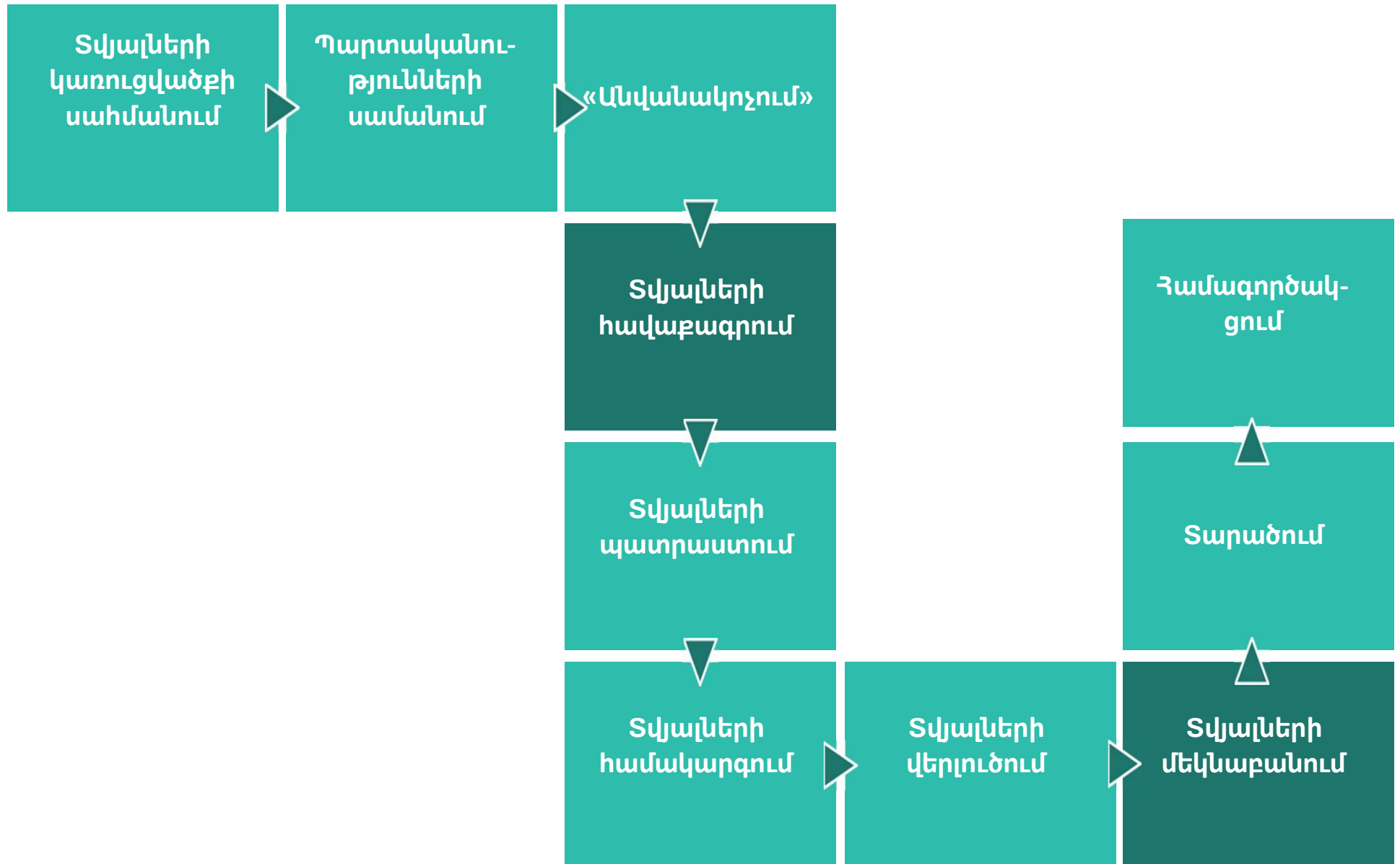
Տեղեկատվության բնութագրերը

Բնութագիր	Չափման մեթոդը
Ճշգրտություն	Արդյո՞ք տեղեկատվությունը ճիշտ է ամեն մանրամասնությամբ:
Ամբողջականություն	Որքանո՞վ ընդգրկուն է տեղեկատվությունը:
Հուսալիություն	Արդյո՞ք տեղեկատվությունը հակասում է այլ վստահելի ռեսուրսների:
Համապատասխանություն	Իսկապե՞ս ձեզ պետք է այս տեղեկատվությունը:
Ժամանակին	Որքանո՞վ է արդիական տեղեկատվությունը: Կարո՞ղ է այն օգտագործվել իրական ժամանակի հաշվետվությունների համար:

ԳԼՈՒԽ 2 - ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄ

Բաղադրիչ	Հարցեր	Պատասխ.
Գործարար նպատակներ	- Որո՞նք են ձեր կազմակերպության ընդհանուր նպատակները: - Ի՞նչ տվյալներ են անհրաժեշտ այս նպատակներին հասնելու համար:	
Տվյալների կառավարման գործընթացներ	- Հավաքել - Պատրաստել / համակարգել - Պահպանել - Վերլուծել և տարածել	
Տեխնոլոգիաներ	Ո՞ր տեխնոլոգիական լուծումներն եք օգտագործում կամ օգտագործելու:	
Տվյալների կառավարում [Որակ / անվտանգություն / գաղտնիություն / թափանցիկություն]	- Ինչպե՞ս եք համոզվում, որ տվյալները ճշգրիտ են, ամբողջական և ընթացիկ: - Ի՞նչ քայլեր եք ձեռնարկում տվյալների անվտանգ պահպանման համար: - Դուք ունե՞ք տվյալներ հավաքելու և օգտագործելու թույլտվություն: - Ինչպե՞ս եք խթանում տվյալների էթիկական միջավայրը:	
Վերապատրաստում և գործարկում	Ինչպե՞ս եք վերապատրաստելու ձեր աշխատակիցներին:	

ԳԼՈՒԽ 2 - ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄ

ԳԼՈՒԽ 2 - ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄ

ՀԱՃԱԽՈՐԴԱԿԵՆՏՐՈՆ

ՀԱՐՄԱՐՎՈՂԱԿԱՆ

ԱՎՏՈՄԱՏԱՑՎԱԾ

ԽԵԼԱՑԻ
[MACHINE LEARNING]

ՃԿՈՒՆ

ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑԱՅԻՆ

ԿԱՌԱՎԱՐՎՈՒՄ Է

ՊԱՐԶ

ԷԼԱՍՏԻԿ

ԱՊԱՀՈՎ

ԳԼՈՒԽ 2 - ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄ

Տվյալների հավաքագրում

Հարցում

Առցանց հետևում

Գործարքների
տվյալների
հետևում

Առցանց
շուկայավարման
վերլուծություն

Սոցիալական
մեդիայի
մոնիտորինգ

Բաժանորդագրման
և գրանցման
տվյալների
Հավաքում

Խանութում
տրաֆիկի
մոնիտորինգ

Internet of Things
(IoT)

Հարցաշար Ձեր կայքում
LinkedIn, Facebook կամ
Instagram հարցում /
քվեարկություն
Google Forms
Դռնից դուռ հարցում
Հարցաշար սպասասրահում

Intercom

[\[www.intercom.com\]](http://www.intercom.com)

SurveyMonkey

[\[www.surveymonkey.com\]](http://www.surveymonkey.com)

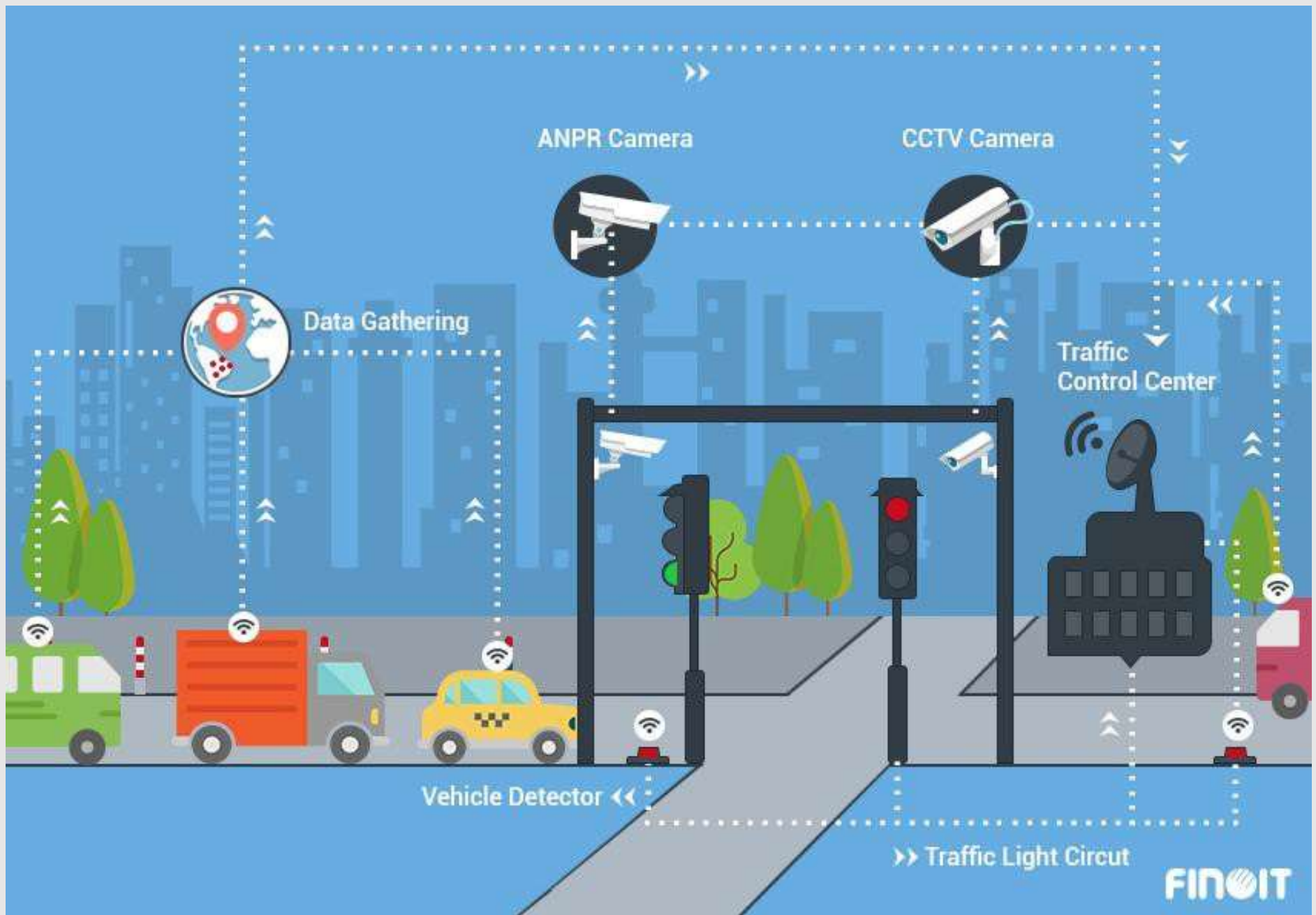
«Առաջին ձեռք» տվյալների
հավաքագրում

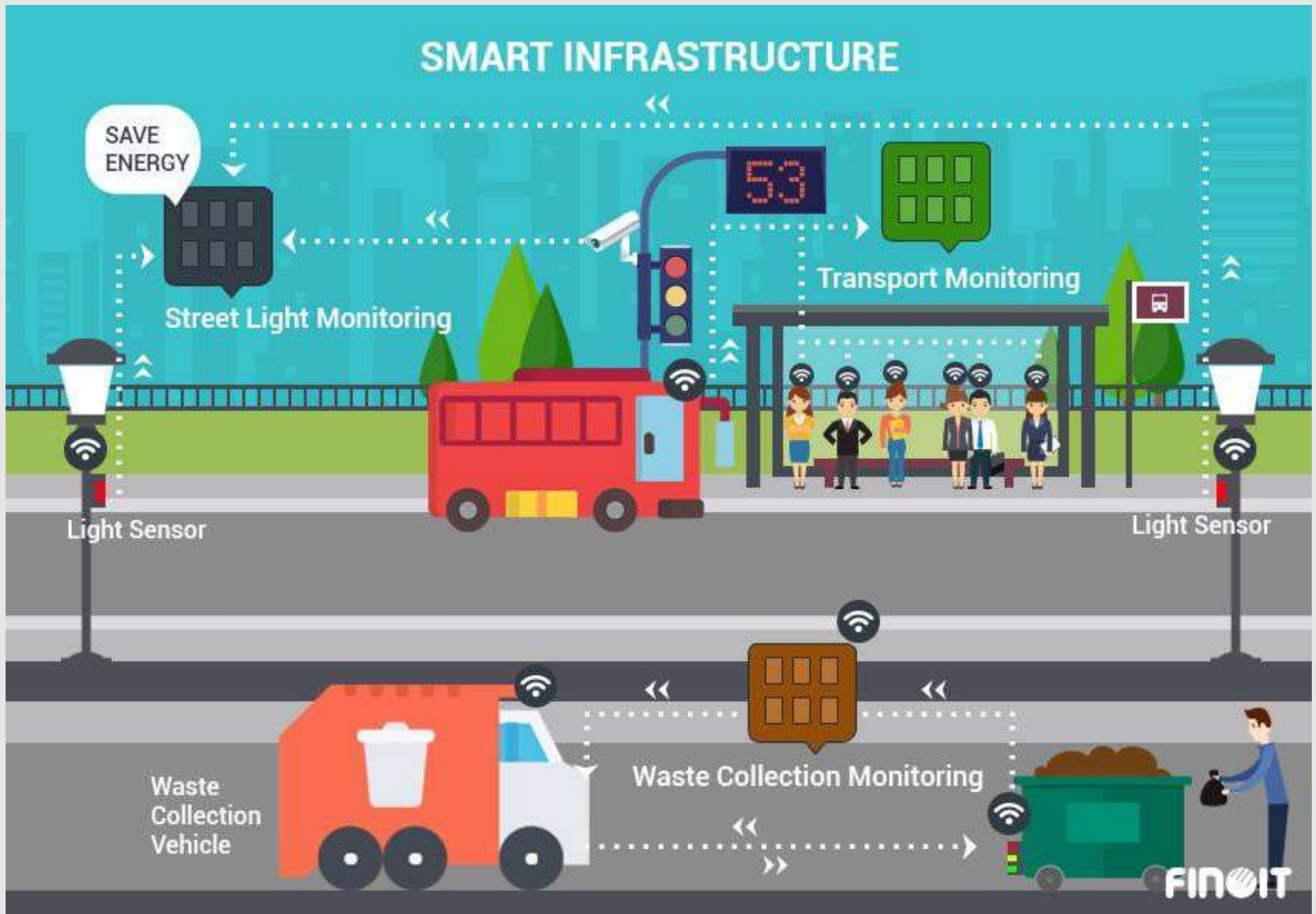
IoT & Smart City

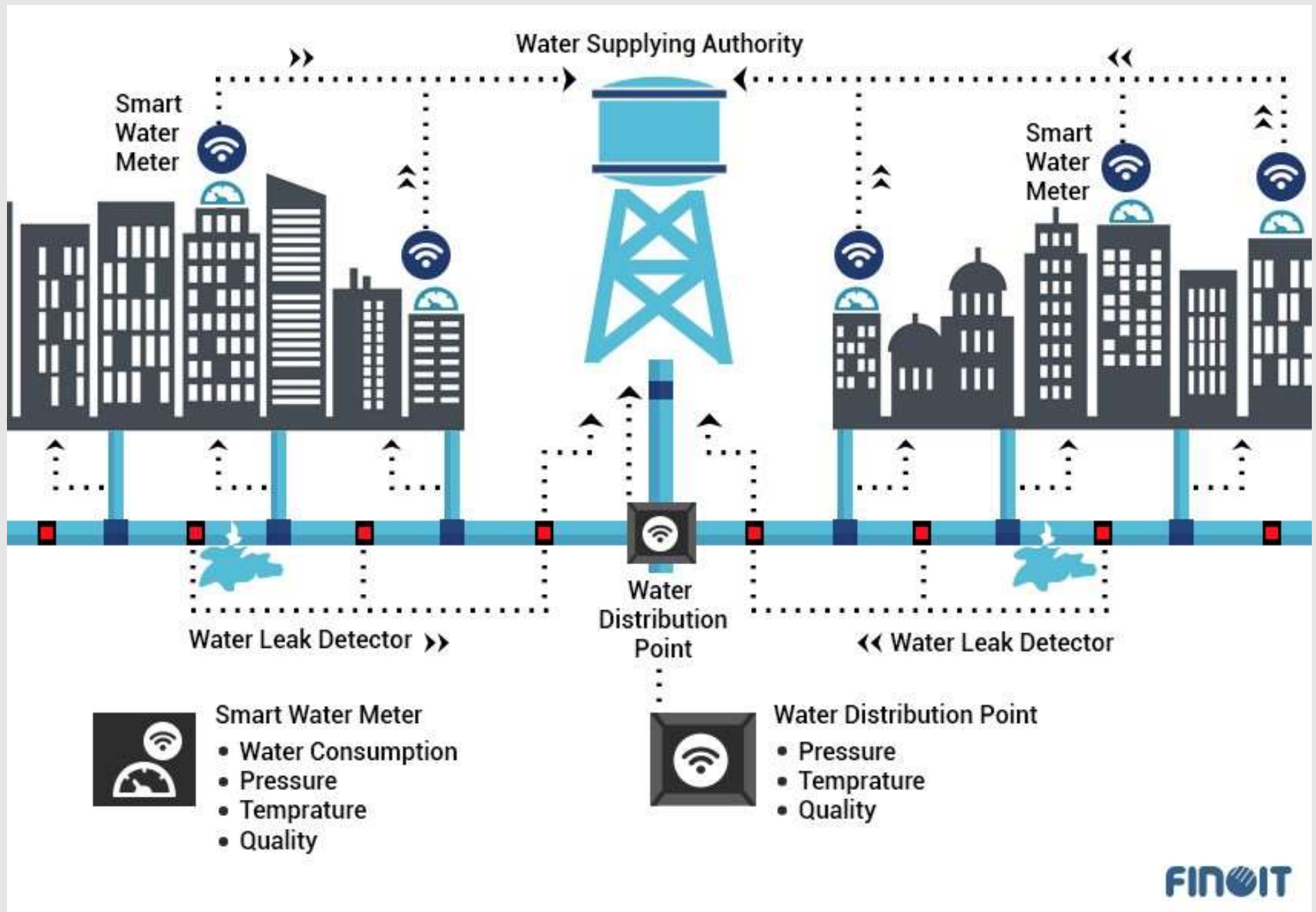

Սինգապուր՝ առաջատար խելացի քաղաք

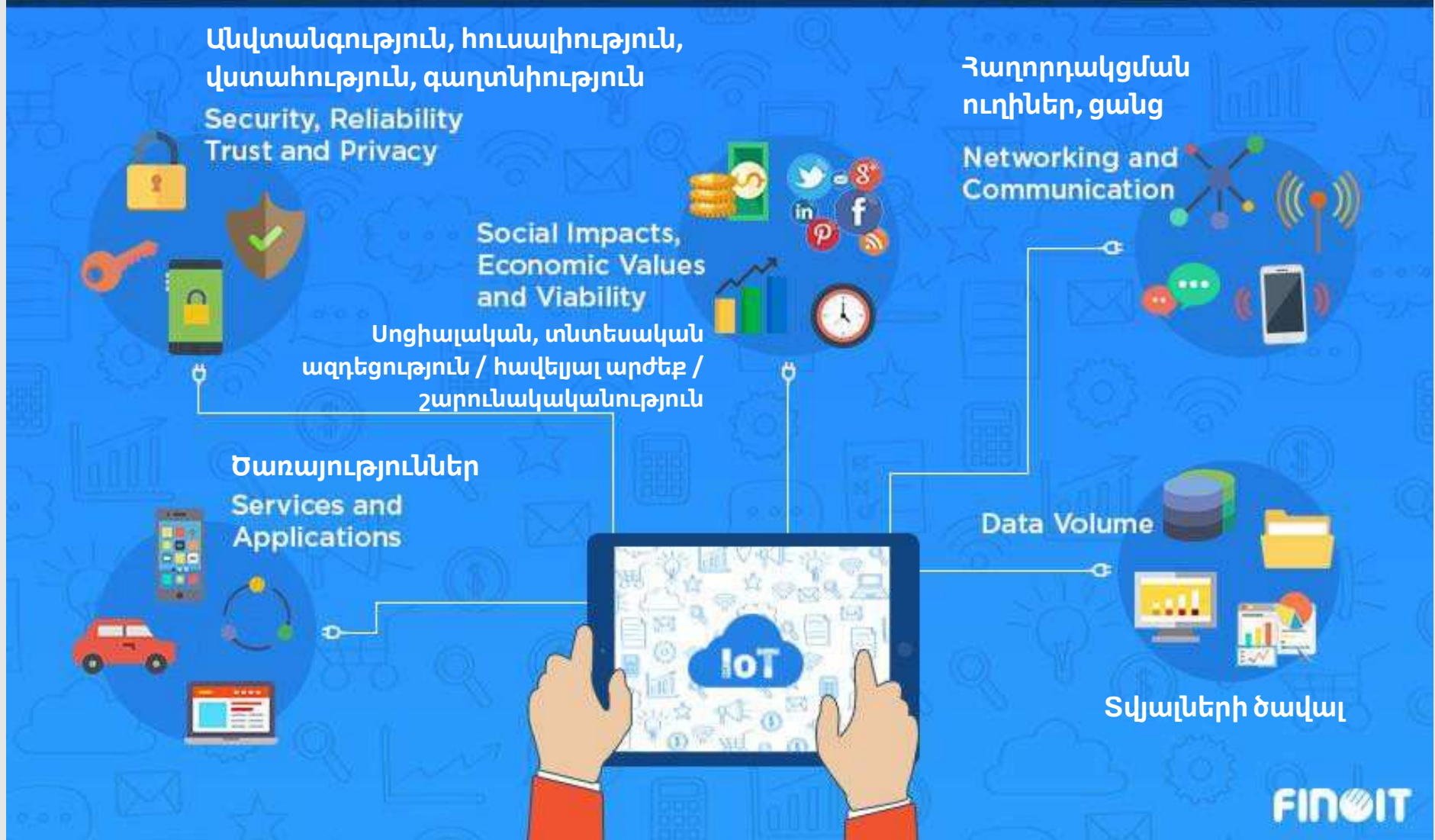

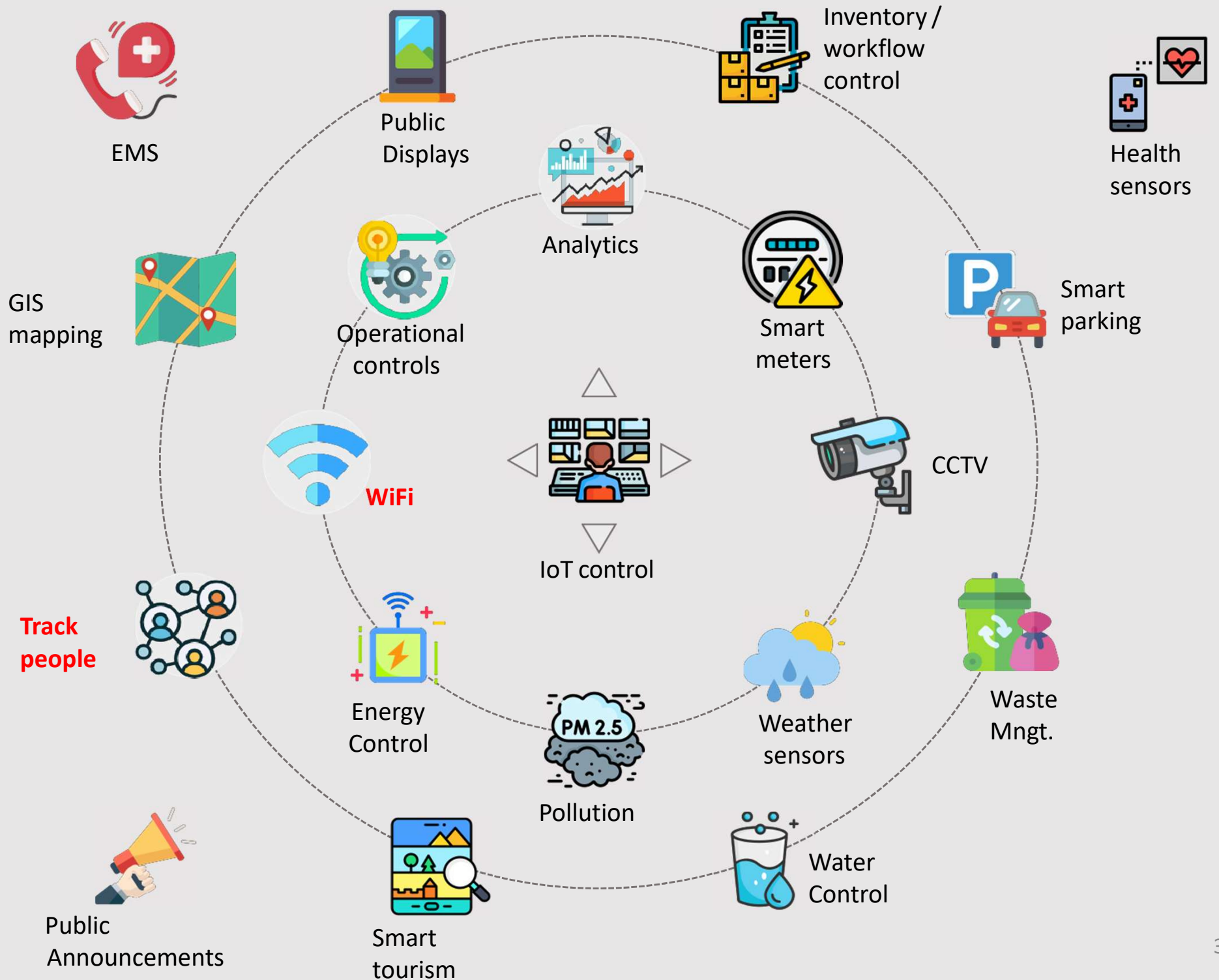
Smart Traffic / առավելագույնս օգտվել առկա ենթակառուցվածքից քան թե նորը կառուցել ²⁶

The Internet of Things (IoT) - Challenges

ԳԼՈՒԽ 2 - ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄ

Տեղեկատվության կառավարման մարտահրավերները

- Մեծ թվով **միմյանցից տարբերվող** տեղեկատվական կառավարման համակարգեր:
- Միմյանց հետ **չինտեգրված** կամ համակարգված տեղեկատվական համակարգեր:
- **Հնացած** համակարգեր, որոնք պահանջում են արդիականացում կամ փոխարինում:
- **Մրցակցություն** տեղեկատվական կառավարման համակարգերի միջև:
- Հստակ **ռազմավարական ուղղության բացակայություն** ընդհանուր տեխնոլոգիական միջավայրի համար:
- Անձնակազմի կողմից առկա տեղեկատվական համակարգերի **սահմանափակ և կարկատանային** ընդունում:
- Տեղեկատվության **վատ որակը, կրկնություններ և հնացած** տեղեկատվություն:
- Բարձրագույն ղեկավարության **աջակցման բացակայություն. սահմանափակ ռեսուրսներ:**
- **Զրասակարգված** տեղեկատվություն:
- Մեծ թվով տարբեր **գործարար կարիքներ** և խնդիրներ, որոնք պետք է լուծվեն:
- Անձնակազմի աշխատանքային պրակտիկայի և **գործընթացների փոփոխման դժվարություններ:**
- Ներքին **քաղաքականություն**, որն ազդում է գործունեության համակարգման ունակության վրա:

ԳԼՈՒԽ 2 - ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄ

Տեղեկատվության կառավարման սկզբունքները

1. ճանաչել (և կառավարել) **բարդությունը**
2. Կենտրոնացնել փոփոխությունների **ներդրման** վրա
3. Ապահովել **շոշափելի** և **տեսանելի** փոփոխություններ
4. Առաջնահերթություններ՝ ըստ բիզնեսի կարիքների
5. Պատրաստվել անցնել **երկար ճանապարհով**
6. Ապահովել ուժեղ առաջնորդություն
7. Նվազեցնել ռիսկերը
8. Լայնորեն շփվել շահառուների հետ
9. Ձգտել հասնել **աշխատողների անխափան թվային փորձի**
10. Ընտրել առաջին նախագիծը շատ ուշադիր:

ԳԼՈՒԽ 2 - ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄ

Ծավալ

Արագություն

Չանագանություն

Փոփոխականություն

Հավաստիություն

Վաճառականություն

Անկայունություն

Ցուցադրում

ԳԼՈՒԽ 2 - ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄ

Ընդլայնված որոշումների կայացում

Հաճախորդների սպասարկման բարելավում

Արդյունավետության օպտիմալացում

Իրական ժամանակում որոշումների կայացում

ԳԼՈՒԽ 2 - ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄ

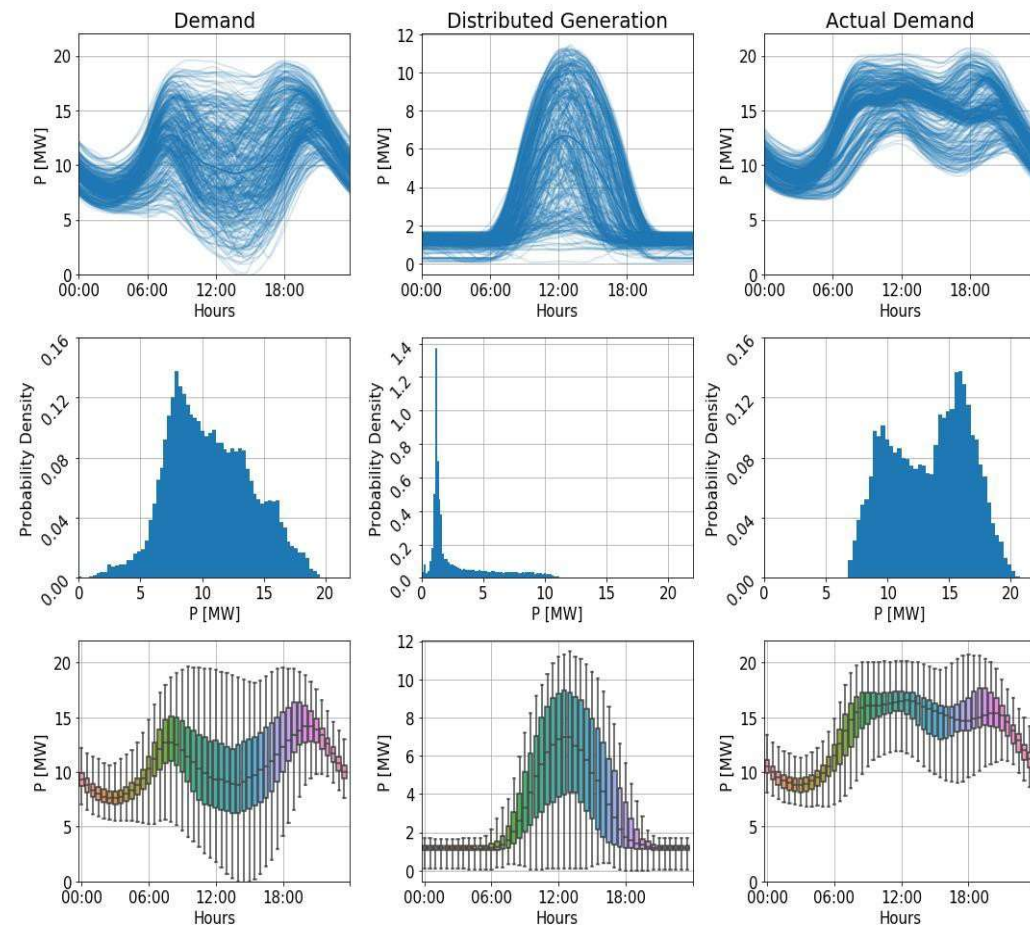
Տվյալների պատկերում

Տվյալների պատկերումը տեղեկատվության և տվյալների գրաֆիկական ներկայացումն է:

Օգտագործելով տեսողական տարրեր, ինչպիսիք են գծապատկերները (graphs, charts) և քարտեզները, հնարավոր է դառնում տեսնելու և հասկանալու միտումները, արտաբուստները և տվյալների օրինաչափությունները:

Մեծ Տվյալների աշխարհում, տվյալների պատկերման

գործիքներն ու տեխնոլոգիաները կարևոր են զանգվածային տեղեկատվության վերլուծության և տվյալների վրա հիմնված որոշումներ կայացնելու համար:

ԳԼՈՒԽ 2 - ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄ

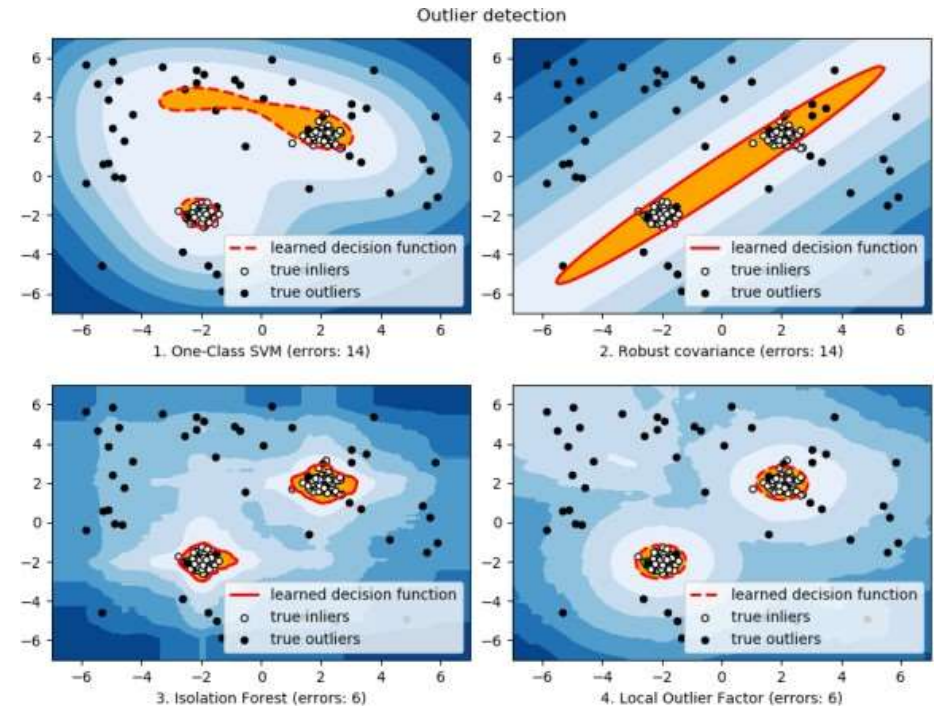
Տվյալների պատկերում

Մեր աչքերը գրավում են **գույներն** ու **նախշերը**:
Մենք կարող ենք արագ տարբերակել կարմիրը
կապույտից, քառակուսին՝ շրջանից:

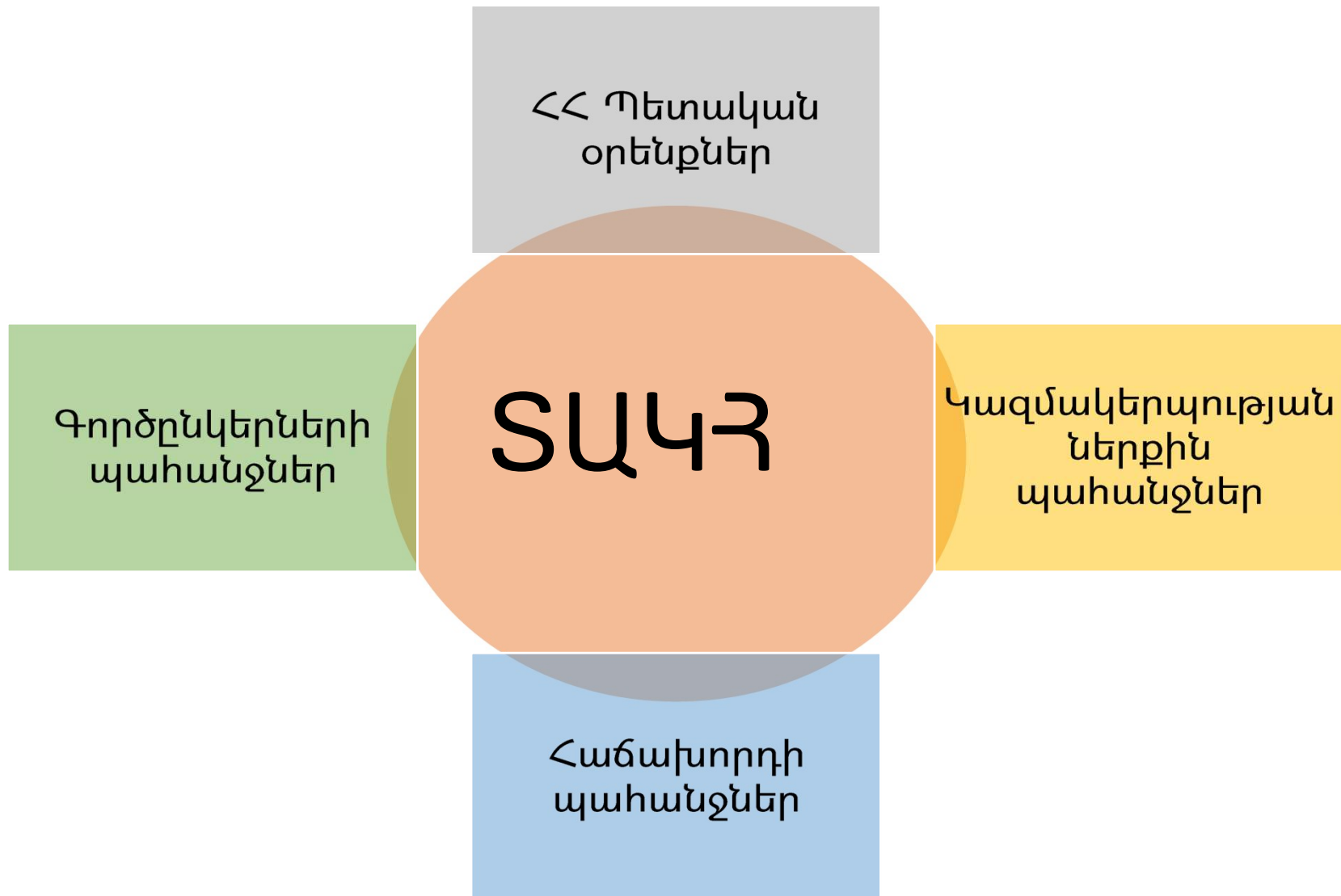
Մեր մշակույթը տեսողական է, ներառյալ ամեն
ինչ՝ արվեստից և գովազդից մինչև
հեռուստատեսություն և կինո:

Տվյալների պատկերումը վիզուալ արվեստի ևս
մեկ ծա է, որը գրավում է մեր հետաքրքրությունը
և մեր հայացքը պահում ուղերձի վրա:

Երբ մենք տեսնում ենք գծապատկեր, մենք
արագորեն տեսնում ենք **միտումներ** և
արտաքուստներ:

ԳԼՈՒԽ 3 - ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅՈՒՆ

ԳԼՈՒԽ 3 - ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅՈՒՆ

The **I**nternational **O**rganization for **S**tandardization

Հիմնադրվել է 1947թ. Ժնև, Շվեյցարիա

Ազգային Ստանդարտի Մարմինների համաշխարհային ֆեդերացիա

Սահմանում և միավորում է **Միջազգային Ստանդարտներ**

ISO/IEC 27001:2013

ISO/IEC 27000, SS	Անվտանգության Ապահովման Մեթոդներ – ՏԱԿՅ – Ընդհանուր նկարագրություն և տերմինաբանություն
ISO/IEC 27002:2013	SS – Անվտանգության Ապահովման Մեթոդներ – ՏԱ վերահսկման միջոցների լավագույն փորձը
ISO/IEC 27003, SS	Անվտանգության Ապահովման Մեթոդներ – ՏԱԿՅ ներդրման ուղեցույց
ISO/IEC 27004, SS	Անվտանգության Ապահովման Մեթոդներ – ՏԱԿ – Չափումներ
ISO/IEC 27005, SS	Անվտանգության Ապահովման Մեթոդներ – ՏԱ ռիսկերի կառավարում

ԳԼՈՒԽ 3 - ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅՈՒՆ

- ✓ ՏԱ ռիսկերի կառավարման և արտակարգ իրավիճակների պատրաստվածության միջազգային լավագույն փորձի ներդրում ու կիրառում
- ✓ Կազմակերպության հեղինակության պաշտպանում
- ✓ Գործարար գործընթացների շարունակականության և արդունավետության ապահովում
- ✓ Շահառուների բավարարվածության ապահովում
- ✓ Մրցակցային առավելություն որպես վստահելի մատակարար
- ✓ Իրավական խախտումների նվազեցում:

Տեղեատվությունը հասանելի է միայն արտոնված անձանց

ԳԱՂՏՆԻՈՒԹՅՈՒՆ

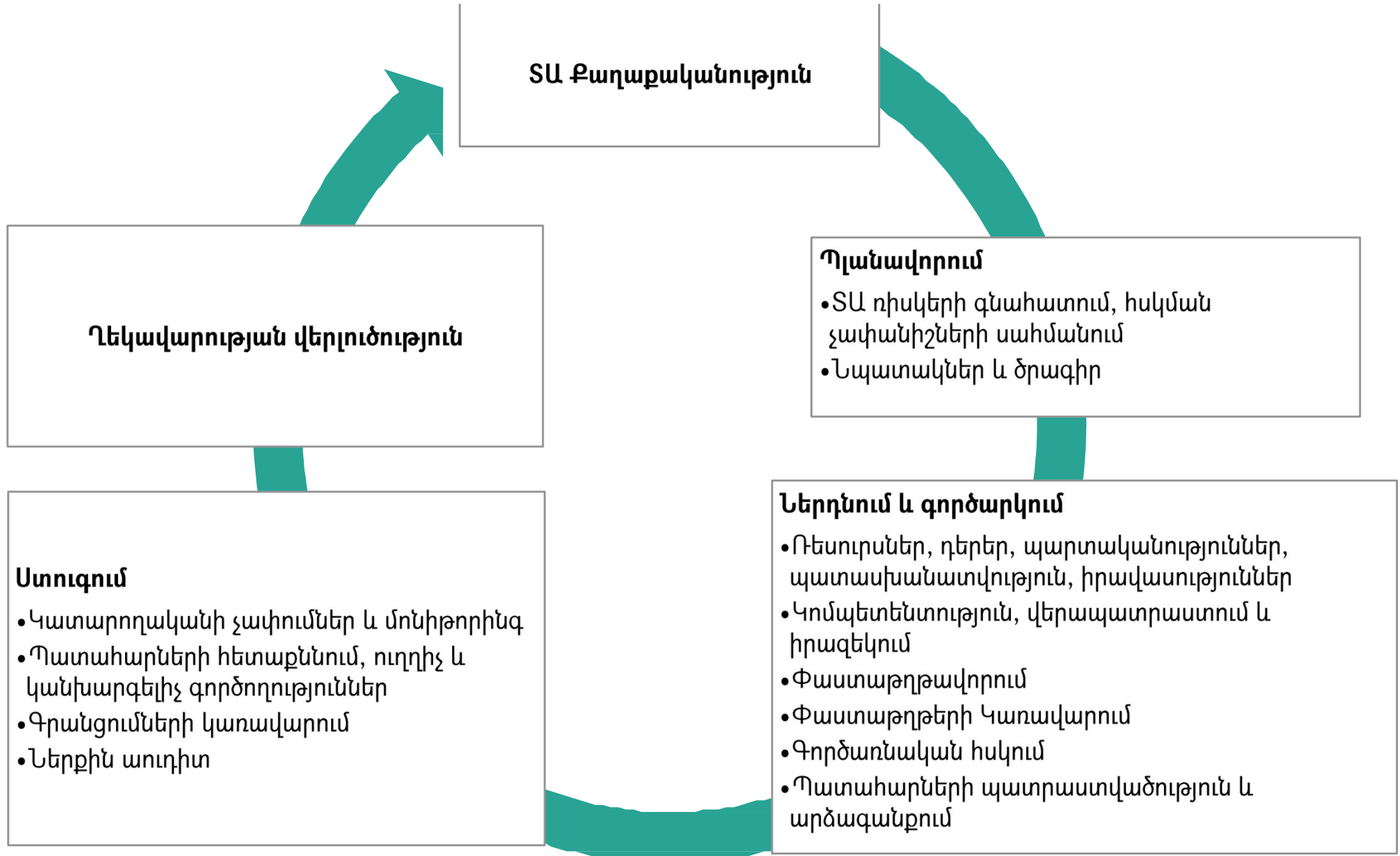
Պահպանվում է տեղեկատվության լիարժեքությունը

ԱՄԲՈՂՋԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

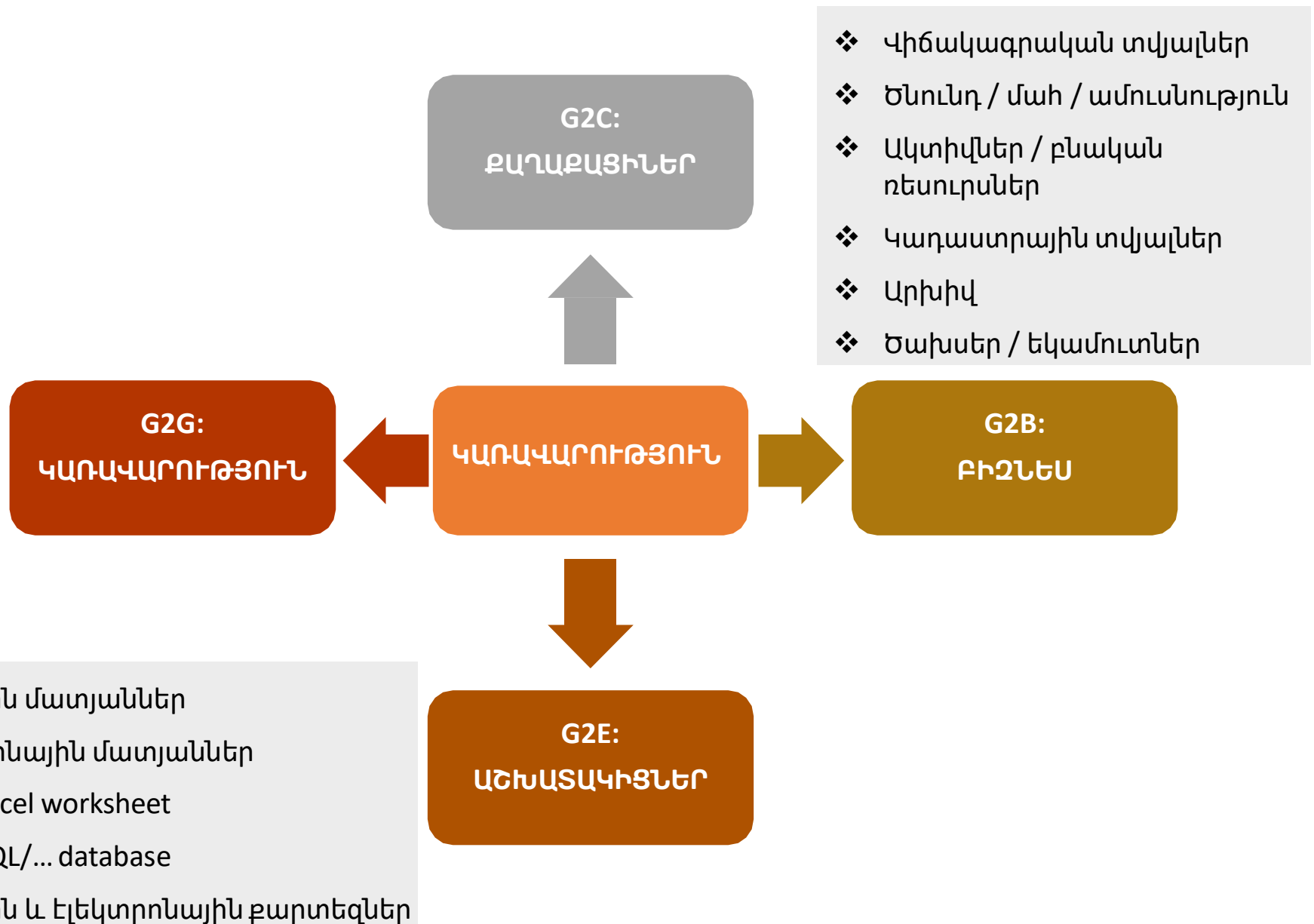
Տեղեկատվությունը հասանելի է անհրաժեշտ պահին և վայրում

ՀԱՍԱՆԵԼԻՈՒԹՅՈՒՆ

ԳԼՈՒԽ 3 - ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅՈՒՆ

ԳԼՈՒԽ 4 - ԷԼ.ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ԳՈՐԾԻՔՆԵՐ

ԳԼՈՒԽ 4 - ԷԼ.ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ԳՈՐԾԻՔՆԵՐ

eGov.am

- Գրեք նամակ կառավարությանը / Յետևեք Ձեր նամակի ընթացքին
- Լիցենզիաների հայտերի ընդունման համակարգ
- Լիցենզավորված անձանց հաշվետվություններ
- Պետական վճարումների Էլեկտրոնային համակարգ
- Անշարժ գույքի կադաստրի Էլեկտրոնային համակարգ/Յետևելու հնարավորություն
- Իրավական ակտերի նախագծերի հրապարակման միասնական կայք
- Էլեկտրոնային հարցումների միասնական հարթակ
- Կազմակերպությունների Էլեկտրոնային գրանցում
- Դատական տեղեկատվական համակարգ
- Ինտերնետով հրապարակային ծանուցում
- Հայաստանի Ազգային Պատկերասրահ
- ...
- Մեկ անձից կատարվող գնումներ
- Ինտերակտիվ բյուջե
- ...
- Էլեկտրոնային ստորագրություն

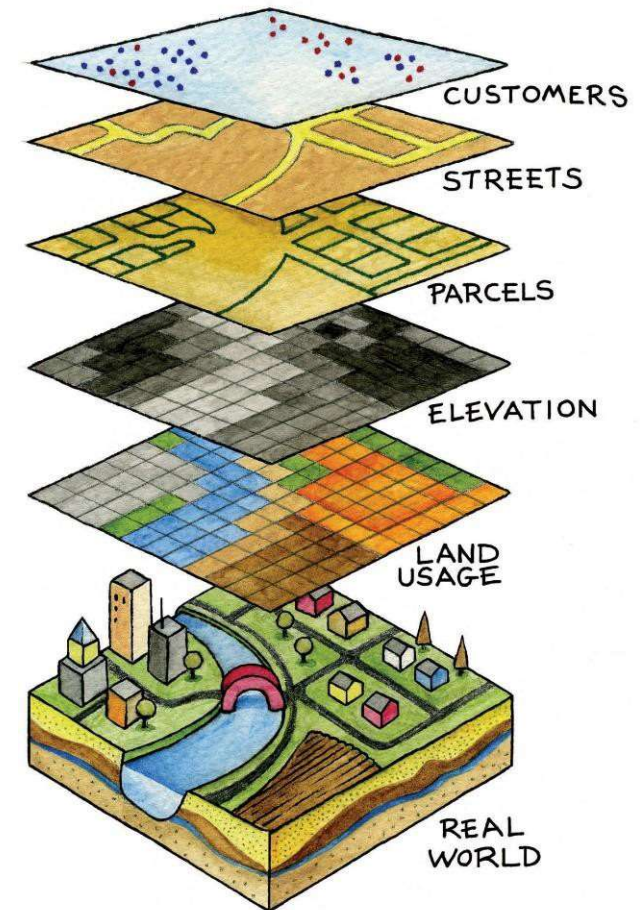
Հայկական Ծրագիր
Mulberry Groupware
e-Invoicing
ARMEPS
EIDSS
eHealth
ArMed

ԳԼՈՒԽ 4 - ԷԼ.ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ԳՈՐԾԻՔՆԵՐ

GIS քարտեզագրում

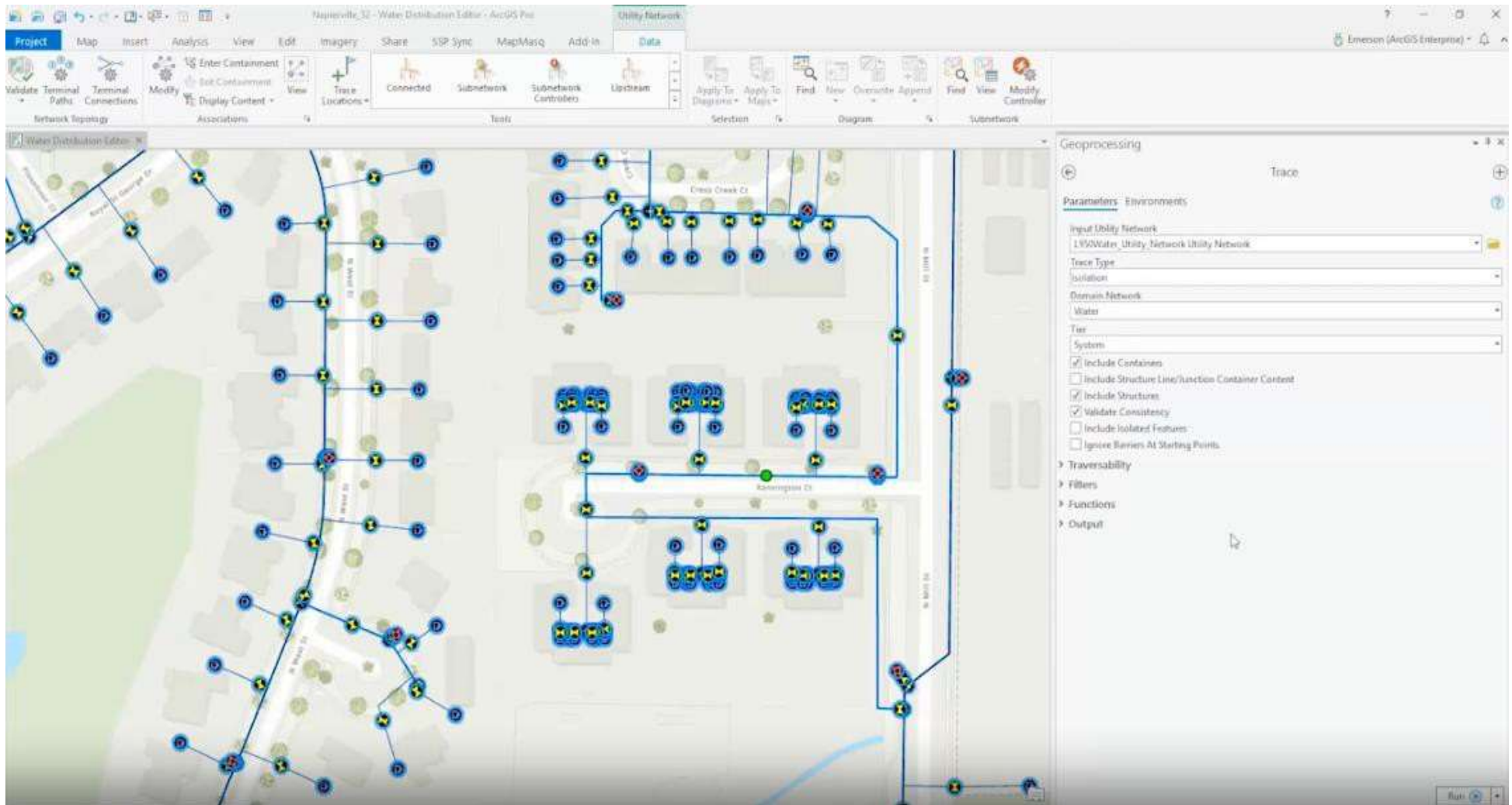
GIS-ը թույլ է տալիս **համակարգել, պատկերացնել և վերլուծել** տվյալների տարբեր **շերտեր**՝ ստեղծելով քարտեզներ և տեսարաններ:

Տարբեր տեսակի տվյալների հստակ պատկերացնելու ունակությամբ օգտատերերին հնարավորություն է տրվում բացահայտել **օրինաչափությունները**, հասկանալ **միտումները**, վերահսկել **փոփոխությունները** և **արձագանքել** **իրադարձություններին**՝ խթանելով ճշգրիտ որոշումներ կայացնելը:

ԳԼՈՒԽ 4 - ԷԼ.ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ԳՈՐԾԻՔՆԵՐ

GIS քարտեզագրում

ԳԼՈՒԽ 4 - ԷԼ.ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ԳՈՐԾԻՔՆԵՐ

Լավագույն CRM համակարգեր [businessnewsdaily.com]

Best for Small Businesses: [Salesforce](#)

Best for Project Management: [monday Sales CRM](#)

Best for Visual Sales Pipelines: [Pipedrive](#)

Best for Complete Customer Life Cycle: [Zendesk](#)

Best for E-Commerce: [Oracle NetSuite CRM](#)

Best for Ease of Use: [Keap](#)

Best for Communication: [Freshsales](#)

Best for Integrations: [HubSpot CRM](#)

Best for Remote and Hybrid Teams: [Zoho CRM](#)

Best for Cross-Platform Integrations: [Quickbase](#) Best for Customer Support: [Sage CRM](#)

Best for Customization: [Insightly](#)

Best for Midsize Businesses: [SugarCRM](#)

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼՈՒԹՅՈՒՆ ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԱՐ

OPTIMIZE